

66. רבנו אברהם בן הרמב"ם. מאמר על דרשות חז"ל

הנה פשט המעשה נמנע מניעה גמורה לכל בעל שכל ובינה. וענינו לפי הנראה בעיני הוא דבר אירע באמת, ר"ל כי שני האלה נודע לשלמה כי היו הולכים בדרך כל הארץ מפני חולי שקרה להם או עניין אחר, ורצה לקנות תחבולות להצילם מן המות, והברית מן הארץ ההיא אל ארץ אחרת שהייתה טובה להם לפי מה שהיו צריכים ולפי מזגם שהיה חושב כי ימלטו שם, ומתו במקום ההוא אשר חשב שלמה כי שם ימלטו, ברצון השי"ת אשר אין מלפניו לא מנוס ולא מברח, ובזה אמר שלמה "רגלוהי דאינשי" וכמוהו:

"רבי חנניה בן חכינאי הוה קאזיל לבי רב בשילהי הלוליה דר"ש בן יוחאי אמר ליה איעכב לי עד דאתי בהדך לא איעכבא ליה אזל יתיב תרי סרי שני בבי רב עד דאתי אישתנו שבילי דמתא ולא ידע למיזל לבייתה. אזל יתיב אגודא דנהרא שמע לההיא רבייתא דהוה קרו לה בת חכינאי בת חכינאי מלי קולתך ותא ניזיל אמר שמע מינה האי רבייתא דינך אזל בתרה. הוה יתיבא דבייתהו קא נהלה קמחא. דל עינה חזייתהו סוי לבה- פרח רוחה. אמר לפניו רבונו של עולם ענייה זו זה שכרה בעא רחמי עלה ורחמי". (כתובות דף סב/ב)

7. רבנו אברהם בן הרמב"ם. מאמר על דרשות חז"ל

המעשיות שנראו ואירעו בהם בתלום, וזכרו אותם בלשון צח ופשוט לדעתם, כי אי אפשר שיטעה בהם בעל שכל ובינה... וכזה בדבריהם בהרבה מקומות, וכמו כן במעשיות שזכרו בהם מראות הנביאים ושדבר עימהם, ושהועילו עימהם. וכמו מעשיות שזכרו בהם שדים, והרואה שאין לבו עמו יחשוב כי הם דברים היו בעולם כמו שנכתבו, ויבוא לחשוב ולהאמין דבר הנמנע שאי אפשרי אבל חייב, וכל זה יקרה לו לרוב פתיותו ומיעוט ידיעתו בטבע העולם, ובמעשה הנסים ובדרך החכמים ז"ל שהוא דרך הנביאים, שספרו בלשון הפשוט מה שראו במראות הנבואה, ודרך זו דרכו החכמים כמו שבאר אבא מורי ז"ל במורה הנבוכים למבין.

8. ספר מאור עינים - פרשת ויצא

גם בשעת לימוד כשמתקשה על איזה דבר קודם שיבוא לו הדעת נכנס בו כמו בשורה שמרגיש במוחו שנכנס בו נקודה אחד וזהו נקרא בחינת אליהו ואחר כך ומלאה הארץ דעה שנתרחבה דעתו ונתמלא חיות.

8A. ספר מאור עינים - פרשת ויצא

ולכן כשמזדמן להגיד איזה בשורה טובה מתחזק כל אחד ואחד לרוץ ולהגיד כי נשמתו מרגשת בחינת אליהו ורוצה להכניסו בתוכו אף שאין בני אדם מרגישים בזה מכל מקום מזליה חזי ואם היה לו דעת היה יכול להתחיל לעבוד את ה' בבחינת אליהו שנתלבשת בן או וילך בה ממדריגה למדריגה גדולה וגם האיש שנתבשר הבשורה נכנס בו הניצוץ אליהו בקרבו ונתרחבה דעתו גם כן יוכל לדבק בנקל אל הבורא יתברך חלק הנקרא רגליו גם כן ונקרא אז בא יום ה' הגדול שהכניס בסבה זו את ה' בתוכו:

8B. ספר קול שמחה - פרשת וירא

וני"ל דהמדרש בא לנו לחדש. דהנה בכל מקום שהאחד מבשר בשורה טובה, אזי בודאי יש באדם הזה בחינת אליהו בעת הזאת, כידוע למבינים. ונמצא כאן היה בשורה טובה לשניהם.

8G. ספר נצח ישראל - פרק כח

כי פעמים הרבה היה אליהו מגיד דברים לאחד, ולא ידע האדם מאין באו לו הדברים, והיה נדמה לו כאילו הדברים היה לו מעצמו, ואינם אלא דברי אליהו שהגיד לו הדברים. וכן מוכח קצת במסכת ערובין (מג.) גבי הני שמעתתא שנאמרו בבי מדרשא, וקאמר מאי לאו דאמרנהו אליהו. והרי לא ידעו אותם אשר הם בבית המדרש מי אמרם, כי באו בדעתם הדברים ההם, ולא ידעו מי אמרם. וחכם גדול כמו רבי יהושע בן לוי, יודע היה שהשגה הזאת מן אליהו זכור לטוב, והיה אליהו זכור לטוב מגיד לו סתרי חכמה:

8D. ספר צדקת הצדיק אות [ריח]

...והוא יבוא לפני ביאת המשיח פ"י שיתגלה כחו בלבות כל בני"י להיות נקיים מנגיעה לגוף לגמרי ולהשתמש במדת הכעס והנקימה נגד העכו"ם בזרוע עוז שיהי נולד בלבם התעוררות זה נקרא ביאת אליהו.

8E. ישועות משיחו ח"ב פ"ג

והיו קורים "אליהו" למדרגת ההתבודדות העליונה, להיות המדע מגיע אליהם בהדבק רוחם ושכלם בדברים אלהיים, אנושיים מצד אחד ונבדלים מצד אחר היו מכנים אותו מצד זה בשם אליהו כאילו אליהו עומד לפניו ומשיב דברים נכוחים לשאלותיהם.

9. רבנו אברהם בן הרמב"ם. מאמר על דרשות חז"ל

...אבי מורי ז"ל חשב לחבר ספר בפירושו, כאשר זכר בתחילת פירוש המשנה, ולבסוף נטה מעליו, וייראמשה מגשת אליו... ואתה פקח עיניך על הדרך הזה שדברו החכמים בדרשות הנמצאות להם...ומזה תמלט נפשך מלהלעיג על דברי החכמים או מלכפור באמיתת דבריהם או משתחשוב שהם מעשה ניסים כאשר נעשה לנביאים. וכי כן יעשה לכל חכם וחסיד. ושאין הפרש בין סריעת ים סוף למשה וליוצאי מצרים, ובין צליחת הירדן לאלישע ולאלהו, או לאחד זולת אלו. וכל זה תתחייב כשתיקח אותם הדרשות על פי פשוטן, או על פי הנראה מהם לכתחילה בעיון הראשון.

10. שו"ע יורה דעה סימן רמב

(כד) לא יאמר דבר שלא שמע מרבו עד שיזכיר שם אומרו.

עע

22. ספר נתיבות עולם ב - נתיב אהבת הריע - פרק ב

...אמר תחלה: חרוב זה יוכיח, וידוע כי החרוב גידול שלו ע"י שנים קודם שמוציא פירות. ובן ע"י שנה נקרא זקן, ואמר ר' אליעזר חרוב זה יוכיח כלומר זקן שהוא בעל קבלה יהיה מעיד על הקבלה זאת.

9A. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יח/ב

וּבְגִיחָהּ בְּן הַיָּדָע בְּן אִישׁ מִי... ירד והכה את הארי בתוך הבור ביום השלג(שמואל ב, כג) - איכא דאמרי דתבר גזיזי דברדא ונחת וטבל.

1. רבנו אברהם בן הרמב"ם. מאמר על דרשות חז"ל

הדרשות שיש חיפון ופנימי והכוונה היות העניין הפנימי ולא העניין החיצון הפשטי. ושמו לו עניין חיפון הפך עניני הפנימי לתועלת גדולה.

2. מאמר על דרשות חז"ל